

عنوان مقاله:

هدف گذاری رئالیستی تحقیقات اجتماعی با ملاحظه ارزش های اسلامی و زمینه های اجتماعی

محل انتشار:

فصلنامه راهبرد فرهنگ، دوره 8، شماره 32 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

عبدالحسین خسروپناه - دانشیار پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

مهدی عاشوری - دانشجوی دکتری فلسفه علم موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

خلاصه مقاله:

از بایسته های دفاع از «ایده علوم اجتماعی اسلامی» ارائه الگو و مدل برای تحقیقات اجتماعی است. اما این امر همراه با دشواری هایی است؛ از یک سو با وجود سابقه بحث از علم دینی در میان متفکران اسلامی و مسیحی، برخی از راهکارها و رویکرد های دفاع از ایده علوم انسانی اسلامی، نسبی گرایانه است و از سوی دیگر هدف گذاری واقع گرایانه در تحقیقات اجتماعی از بایسته های الگوبردازی در علوم اجتماعی اسلامی است. اهداف تحقیقات اجتماعی در سه دسته قرار می گیرد: ۱. علت کاوی و تبیین؛ ۲. معناکاوی و تفسیر و ۳. ارزش کاوی و نقد. در این مقاله به این مسئله می پردازیم که آیا می توان الگویی واقع گرایانه برای تحقیقات اجتماعی ناظر به تبیین، تفسیر و نقادی ارائه کرد؟ یا آنکه در برخی از این حوزه ها نمی توان اهدافی واقع گرایانه داشت؟ پاسخ به این پرسش منوط به اختیار نظر و استراتژی در باب مفاد «رئالیسم معرفتی» و رابطه آن با «تعهد رئالیسمی در علم» است. این مقاله چون خود را موظف می داند در چهارچوب فلسفه اسلامی به امکان الگوی رئالیستی در علوم اجتماعی پاسخ دهد، به نسبت سنجی رئالیست علمی با واقع گرایی مدنظر فلسفه اسلامی می پردازد.

کلمات کلیدی:

علم دینی، علوم اجتماعی، رئالیسم معرفتی، معقولیت، ارزش، زمینه های اجتماعی معرفت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1453113>

